

Kadernota Gouds Veiligheidsbeleid 2010 - 2014

Uitgave april 2010

Woord vooraf

Veiligheid is voor Gouda nog steeds een topprioriteit; er is nog veel werk aan de winkel. Toch kunnen we stellen dat het met de veiligheid in Gouda niet slechter gaat. Integendeel, uit een in september 2009 gepubliceerd, onafhankelijk onderzoek van het Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement (COT) naar het Goudse integraal veiligheidsbeleid van 2005-2009 wordt duidelijk dat over het algemeen de objectieve veiligheid in Gouda is toegenomen. De criminaliteit en het aantal vervelende voorvallen zijn afgenomen. Dit mede dankzij het gemeentelijk beleid en inspanningen van de talrijke veiligheidspartners. Of zoals het rapport zegt:

‘Als een van de weinige gemeenten in de regio, en misschien wel in Nederland, heeft Gouda haar veiligheidsbeleid de afgelopen jaren een flinke impuls gegeven met aangescherpte, meetbare doelen en tussentijdse monitoring. Dat maakt het beleid tastbaar, concreet en eigentijds.’

Uit hetzelfde COT-rapport en onze eigen veiligheidsmonitors blijkt evenwel dat vele Gouwenaren zich niet veiliger zijn gaan voelen. We zijn er dus nog niet. Nu hoort een zekere mate van onveiligheid bij onze vrije, democratische en open samenleving, zoals de schaduw bij de zon. Dat betekent niet dat we tevreden achterover kunnen gaan leunen. Integendeel. Werken aan veiligheid kent geen rustperiodes; én we zijn nog lang niet tevreden: Gouda moet nog veiliger worden!

Met het plan “Gouda gaat nog harder werken aan veiligheid” dat Gouda vorig jaar heeft verzonden aan het Rijk om de overlast in Gouda Oost beter te kunnen aanpakken, zijn we met onze partners al begonnen aan een intensivering van de veiligheidsaanpak, met het Veiligheids-huis, gezinsmanagers en straatcoaches als nieuwe concrete instrumenten. We gaan door op de ingeslagen weg en zullen blijven verbeteren, aan-scherpen en waar nodig ombuigen.

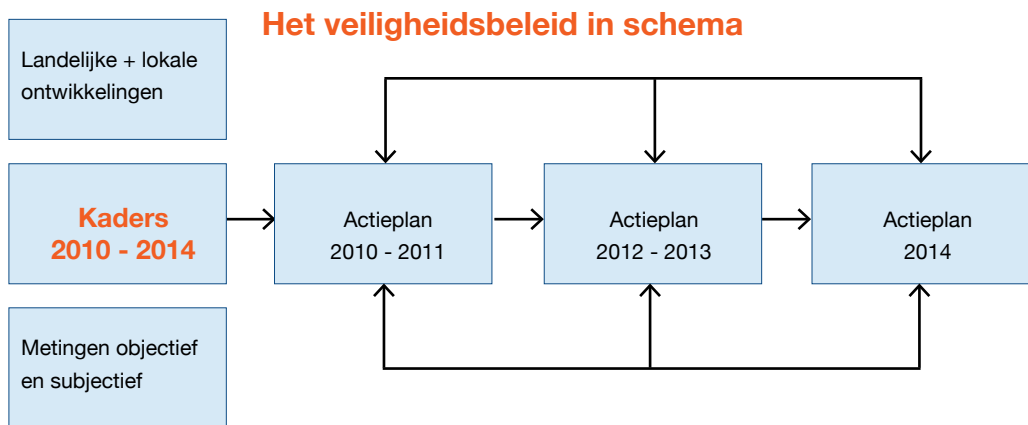
Inhoud

Woord vooraf	3
1 Inleiding: naar een nieuw IVB-kader in hoofdlijnen	7
2 We hebben het over Integrale Sociale Veiligheid	7
3 Strategische visie veiligheidsbeleid: een vitaal, leefbaar en veilig Gouda	8
4 Hoe is het met de veiligheid in Gouda gesteld?	9
5 Doelstellingen en indicatoren	11
6 Programmabegroting 2010-2013	13
7 Partners, prioriteiten en aanpak	14
8 Organisatie van veiligheidsbeleid	19
9 Communicatie en veiligheidsbeleid	20
10 Tot slot	21

1. Inleiding: naar een nieuw IVB-kader in hoofdlijnen

Het huidige IVB-kader 2005-2009 loopt eind 2009 af. In deze nieuwe nota worden de doelen en kaders voor de jaren 2010-2014 geschetst. Het is een nota op hoofdlijnen. Welbewust. Want we willen de komende jaren graag ruimte houden voor creatieve aanpassingen en om nieuwste inzichten en methodes toe te kunnen passen. Aan de hand van deze nota zal de komende maanden samen met de partners gewerkt worden aan een meer gedetailleerd, toets- en meetbaar actieplan 2010-2011 met de titel 'Gouda Veilig; werk in uitvoering'. Deze cyclus wordt om de 2 jaar herhaald¹. Bovendien komen we elk jaar met de stadsmonitor, integraal gepubliceerd op de gemeentelijke site én één keer in de twee jaar met de (regionale) Integrale Veiligheidsmonitor.

2. We hebben het over Integrale Sociale veiligheid

Veiligheid is een ruim begrip en bevat zowel een sociale als fysieke component². Deze nota beperkt zich tot de sociale veiligheid.

1) Hiermede breken we met de traditie van jaarlijkse uitvoeringsplannen. Een tweejarig uitvoeringsplan brengt meer rust en helderheid in de uitvoering en werkprocessen (zowel intern als extern) en leidt tot een scherpere focus en meer efficiency in de inzet van middelen.

2) Denk hierbij aan bouwbeleid, bouwtechnische voorschriften, brandveiligheid en vergunningen, verkeersveiligheid, speelplaatsen en -toestellen, milieubeleid, verlichting, gevaarlijke stoffen, rampen, risico's, infectieziekten, e.d. Overigens is november 2009 de visienota externe veiligheid 2009-2013 in de gemeenteraad vastgesteld (o.a. over gevaarlijke stoffen, bedrijventerreinen, rampen, e.d.).

3. Strategische visie veiligheidsbeleid: een vitaal, leefbaar en veilig Gouda

De gemeente Gouda vindt het van belang dat Gouda (weer) wordt gezien als een normale middelgrote stad met een menselijke maat waar burgers elkaar kennen en naar elkaar omzien; een vitale en leefbare stad waar de inwoners zich veilig voelen en (al dan niet met de steun van professionals) bereid zijn gezamenlijk de veiligheid te bevorderen. Aan deze duurzame sociale en fysieke veiligheid op de terreinen wonen, schoolgaan, werken en recreëren, wordt gewerkt door effectieve samenwerking van alle verantwoordelijke lokale partners; partners nemen hun verantwoordelijkheid en spreken elkaar daarop aan. Verschijnselen als overlast en criminaliteit worden tegengegaan door zowel de negatieve aspecten te bestrijden als de oorzaken aan te pakken; daarbij worden de mogelijkheden op alle gemeentelijke beleidsterreinen en in het bijzonder van inwoners, organisaties, instellingen en ondernemers benut. De gemeente voert regie op veiligheid en stimuleert de verschillende partners vanuit hun afzonderlijke expertise naar “gezamenlijk doen”.

4. Hoe is het met de veiligheid in Gouda gesteld?

Gouda is de afgelopen jaren veiliger geworden. Zo is het totaal aantal door de politie geregistreerde incidenten over de hele linie met ongeveer dertig procent afgenomen³. De geregistreerde criminaliteit is sinds 2005 stevig gedaald; autokraken, woninginbraken en diefstallen met geweld zijn afgenomen⁴. Dit geldt ook voor de geregistreerde jeugdoverlast; zij het dat de overlast op bepaalde hotspots juist is toegenomen. De daling van misdaadcijfers moet niet uitsluitend gezien worden in het licht van een landelijke trend, maar zeker ook gekoppeld worden aan lokale maatregelen, zoals gemeentelijk cameratoezicht en gerichte politieacties (bron: COT-rapport 2009).

Echter, conform de landelijke trend, zijn bedreigingen en geweld toegenomen. Ook kampt Gouda, het is meer dan bekend, met een zeer hardnekkig probleem van overlast en jeugdproblematiek van vooral Marokkaans-Nederlandse jongens en relatief nieuwe overlast van jonge, eveneens Marokkaans-Nederlandse kinderen.

Grillige gevoelstemperatuur

Het onveiligheidsgevoel is, in vergelijking met vele andere steden met soortgelijke bevolkingsomvang, onevenredig hoog. Dat wil zeggen: een vrij groot deel (zo'n 35%) van de Gouwenaren voelt zich (wel eens) onveilig, terwijl het landelijk gemiddelde schommelt tussen de 25 á 30%. De afgelopen jaren laat zien dat een daling van de objectieve incidentcijfers niet automatisch tot een daling van het onveiligheidsgevoel leidt. Dat is niet zo vreemd, als het lijkt. Subjectieve onveiligheid is een ingewikkeld maatschappelijk verschijnsel. Er zitten meerdere lagen in de subjectieve beleving van onveiligheid. Niet alleen de angst om daadwerkelijk slachtoffer te worden van criminaliteit speelt een rol, maar ook 'grotere' zorgen zoals de criminaliteit als geheel, andere sociale problemen, de onzekerheid over de risicovolle samenleving waarin we leven; zeker in een samenleving waar polariserende en ontwrichtende factoren op de loer liggen.

Alert zijn, 'de boel bij elkaar houden' en misstanden (waaronder discriminatie) bestrijden zijn onvervreembare taken waar de overheid zich tegenover de samenleving heeft verplicht. Iedereen weet: volledige veiligheid is een illusie. Maar het is onmiskenbaar dat inwoners van Gouda zich bovengemiddeld onveilig voelen. Die situatie kunnen we niet laten voortbestaan: je te vaak en wellicht onnodig onveilig voelen is vervelend voor het individu en zijn omgeving. En het draagt evenmin bij aan de door ons allen gewenste sociale cohesie en leefbaarheid in de wijk. In 2010 komen we met een nadere analyse van dit fenomeen en bijbehorende voorstellen.

Subjectieve veiligheid en Marokkanen

Het feit dat in Gouda een relatief hoog onveiligheidsgevoel is onder burgers kan ondermeer verklaard worden uit de eenzijdige samenstelling van haar allochtone bevolking. Gouda heeft veel Marokkanen (9% van Gouwenaren) binnen haar grenzen. Een heterogene groep, waarvan zeker een deel van de mannelijke jeugd nadrukkelijk in groepsverband zichtbaar en te vaak vervelend en irritant in de publieke ruimte aanwezig is, en aldus bedreigend of op z'n minst 'unheimisch' kan overkomen⁵.

3) Van 10432 incidenten in 2005 naar 7518 incidenten in 2008. Bron: COT-Rapport (2009); ook de Veiligheidsmonitor 2009 wijst in deze richting.

4) Spectaculair is de afname van auto-inbraken: van 2879 in 2005 naar 895 in 2008; een daling van bijna 70%! Voor een uitgebreid overzicht en analyse zie het COT-Rapport, te raadplegen op www.gouda.nl.

5) Ook het COT stelt in haar rapport, mede op basis van interviews met bewoners, dat groepen van Marokkaanse jongeren een belangrijke bron vormen van het relatief hoge onveiligheidsgevoel in Gouda.

Om misverstanden en stigmatisering te voorkomen: we hebben het hier over grensoverschrijdend gedrag van een deel van de Marokkaanse jeugd. We hebben het niet over alle Marokkaanse jongens en ook niet over 'hanggedrag' als fenomeen. Een zekere mate van buiten 'hangen' hoort immers per definitie bij bepaalde (leeftijds)groepen en is van alle tijden. Iedereen is jong geweest! En ook (groepen) jongeren hebben recht op een deel van de openbare ruimte, mits een en ander niet leidt tot hinderlijk en overlastgevend gedrag in de omgeving.

Het is bekend dat over het algemeen Marokkaanse jongeren meer te kampen hebben met jeugdwerkloosheid en schooluitval; een van de redenen waarom ze vaker op straat kunnen zijn. Echter ook het deel van de Marokkaanse jongeren dat zich met halve en hele criminaliteit bezig houdt of daarom heen hangt, is reden voor ongerustheid en gevoelens van onveiligheid bij vele autochtone én allochtone inwoners van Gouda.

Niet vaak genoeg kan hierbij benadrukt worden dat met name de zogeheten 'veelplegers', een relatief klein deel van de Marokkaanse jeugd, een groot aandeel hebben in de overlast en criminaliteit. De maatregelen om de overlast en criminaliteit te beteugelen richten zich bovenal op deze groep. Uiteraard doen we dat om Gouda veiliger te maken. Maar ook om een dam op te werpen, zodat de welwillende Marokkaanse jongeren (en hun ouders) zich ook (in hun imago en anderszins) beschermd weten door hun overheid.

Dat doen wij door grenzen te stellen, perspectieven te bieden, discriminatie aan te pakken en leefbaarheid te bevorderen.

5. Doelstellingen en indicatoren

Gegeven de kern van het veiligheidprobleem van Gouda, richten we ons de komende jaren op de volgende doelstellingen:

beoogde maatschappelijke effecten	beïnvloedbaarheid	hoe gaan we dat meten?	wat zijn de doelstellingen?
Het aantal overlastincidenten ⁶ met jongeren ⁷ is verminderd	gemiddeld	Stadsmonitor/ politieregistraties ⁸	Het aantal incidenten van/door jeugd is verminderd van 1166 in 2006 en 1072 in 2008 naar 800 in 2014
Vermindering sociale overlast en fysieke verloedering	gemiddeld	Stadsmonitor / Regionale veiligheidsmonitor	De score inzake sociale overlast en fysieke verloedering is in 2014 gelijk of beter dan het landelijk gemiddelde. (cijfers 2008 sociale overlast: Gouda = 2,4, NI=1,7; fysieke verloedering: Gouda = 4,0 en NI=3,6); NB: lage score = gunstig en 10=slechtste score)
Burgers voelen zich veilig in eigen buurt	gering	Stadsmonitor / Regionale veiligheidsmonitor	In 2014 voelt 80% van de Goudse burgers zich veilig in de eigen buurt (2003: 66%; 2008 : 73%)
Minder overlast en criminaliteit ⁹	gemiddeld	Beke-methodiek	Alle overlastgevende en criminele groepen zijn bij de gemeente in beeld en daarop is een heldere aanpak geformuleerd
Minder overlast en criminaliteit	gemiddeld	Registratie Veiligheidshuis	Alle overlastgevende gezinnen, overlastgevers, criminelen, veelplegers en ex-gedetineerden zijn in beeld bij het Veiligheidshuis. Een passend aanbod is geformuleerd; flankerende maatregelen worden effectief toegepast
Minder geweld (waaronder uitgaans- en huiselijk geweld)	gemiddeld	Registratie politie en OM	PM (zie noot 8)
Minder discriminatie	gemiddeld	Gemeentelijke registratie	Beter zicht op discriminatie en daar waar nodig vervolging door OM
Leefbaarheid is bevorderd	gemiddeld	Stadsmonitor/ Leefbaarometer	De leefbaarheid in de wijken Oost, Korte Akkeren, Achterwillens en Sportbuurt gaat van matig positief naar positief in 2014
	gemiddeld	Stadsmonitor/ Leefbaarometer	De leefbaarheid in de wijken Plaswijk en Goverwelle is in 2014 verbeterd
	gemiddeld	Stadsmonitor/ Regionale veiligheidsmonitor	De algehele leefbaarheidscore gaat van 7.1 in 2008 naar 7.5 in 2014

6) Hierbij gaat het om een vermindering van aantoonbare overlast, in combinatie met een verhoging van de bereidheid onder Goudse inwoners om overlast te melden, cq daar aangifte voor te doen.

7) Onder 'jongeren' verstaan we 12-'ers (8 tot 12 jarigen) tot en met 27 jarigen.

8) Een kleine complicatie hierbij is dat ten tijde van het schrijven van deze nota nog onbekend was welke gevolgen het nieuwe registratiesysteem van de politie zal hebben voor monitoring en vergelijking van gegevens over de jaren heen.

9) Bijvoorbeeld door verhoging van het ophelderingspercentage bij delicten en het verminderen van recidive onder jongeren.

Daarbij blijven wij voor het jaar 2010 uitgaan van de centrale doelstelling van het kabinet. Deze behelst een daling van de criminaliteit, overlast en verloedering met 25 procent in 2010 ten opzichte van 2002¹⁰.

Het jaar 2010 zal gebruikt worden om de centrale doelstellingen en indicatoren te herijken en aan te scherpen (mede aan de hand van thans nog onbekende landelijke richtlijnen en vergelijking met andere gemeenten¹¹). Zonder zorgvuldigheid en realisme uit het oog te verliezen, willen we de lat hoog leggen en bijvoorbeeld een aanzienlijk betere plek verwerven op de lijst van veilige gemeenten. Een betere gestroomlijnde coördinatie van beschikbare lokale en landelijke gegevens is hierbij van het grootste belang¹².

Dat kan de gemeente allemaal niet alleen. De komende maanden zullen wij bovenstaande doelstellingen en indicatoren in overleg met de partners nader concretiseren in het actieplan 'Gouda veilig. Werk in uitvoering 2010-2011'. In hoofdstuk 7 staan de belangrijkste bestaande en nieuwe maatregelen alvast genoemd.

---

10) De doelstelling van het kabinet omvat een daling van de criminaliteit, overlast en verloedering met 25 procent in 2010 ten opzichte van 2002. Met het aantreden van het kabinet is deze doelstelling nader geoperationaliseerd en herijkt ten opzichte van 2006. De tot en met 2010 te bereiken reductiepercentages zijn als volgt: 20% minder geweldsdelicten; 6% minder vermogensdelicten; 17,5% minder overlast; 18,5% minder verloedering; 15% verbetering van het ophelderingspercentage; 10%-punt minder recidive (jeugd én volwassenen); 100.000 minder gestolen fietsen in 2010; 25% minder criminaliteit tegen ondernemingen (t.o.v. 2004).

De bestrijding van de overlast en verloedering in Nederland (en Gouda) blijkt in de praktijk erg weerbarstig. Uit de landelijke Integrale Veiligheidsmonitor 2008 blijkt dat de gewenste daling op het terrein van verloedering voorzichtig is ingezet. Op het terrein van overlast is dat nog niet het geval. Het gaat om een ingewikkelde en lastige problematiek, waarbij het kabinet (en de gemeente) zich afvraagt of de doelstelling volledig kan worden gerealiseerd. Niettemin geven we aan het terugdringen van de overlast en verloedering onverminderd prioriteit.

11) De gemeente Gouda is samen met het Rijk en de 21 andere gemeenten van het samenwerkingsverband "Aanpak Marokkaans-Nederlandse risicjongeren" druk doende afspraken te maken over ambities en te verrichten prestaties. In de intentieverklaring, die op 5 oktober 2009 is ondertekend, spreken Rijk en gemeenten de ambitie af om een trendbreuk te realiseren in de oververtegenwoordiging bij overlast, criminaliteit, werkloosheid en schooluitval. Om de voortgang te meten en hierover te kunnen rapporteren aan enerzijds de respectievelijke gemeenteraden en anderzijds de Tweede Kamer, wordt een monitor ontwikkeld waarin jaarlijks (kwantitatief/cijfermatig) verslag wordt gedaan over onderwerpen zoals demografie, onderwijs, arbeid en criminaliteit. Het is op dit moment te vroeg om aan te geven hoe deze monitor er precies uit zal gaan zien.

12) Bij het werken aan veiligheid zijn vele spelers betrokken. Bij een geïntensiveerde samenwerking hoort dat de partijen steeds meer en meer gestructureerd informatie delen. Informatie die geanalyseerd kan worden en in een groter verband kan worden gebracht. Dit heeft onder meer als gevolg dat informatiesystemen en onderliggende werkprocessen meer op elkaar afgestemd moeten worden. Op deze manier kunnen structureel betere (criminaliteitsbeeld)analyses worden gemaakt die inzicht verschaffen in de omvang en ernst van veiligheidsproblemen. Op basis daarvan kunnen scherper prioriteiten worden benoemd en beslissingen worden genomen over inzet van mensen en middelen. Ook het maken van betere bestuurlijke rapportages past in deze ontwikkeling. Informatie analyse is een belangrijk onderdeel van het werk van het Veiligheidshuis. Daarnaast willen we de veiligheidsmaatregelen rond Marokkaanse jongeren door middel van gericht onderzoek scherp monitoren.

6. Programmabegroting 2010-2013

Veiligheid is een breed begrip en raakt tal van beleidsterreinen. In de programmabegroting 2010-2013¹³ staan tal van zogeheten flankerende beleidsmaatregelen, waarvan vele mede zijn gericht op het voorkomen van criminaliteit en overlast (preventie) Zonder compleet te zijn noemen we het beleid op het gebied van wijkaanpak¹⁴, jeugd en jongeren, onderwijs, verlengde schooldag, brede school, werk en inkomen, jeugdwerkloosheid, vrijwilligers en VIP (vrijwilligers informatiepunt), de aanpak van huiselijk- en eengerelateerd geweld, integratie en diversiteit, polarisatie en radicalisering, het terugdringen van discriminatie, de wet maatschappelijke ondersteuning, centra voor jeugd en gezin en beleidsinstrumenten als 'Gouda Ontmoet, Communities that Care, enzovoorts.

13) zie daarvoor <http://www.gouda.nl>.

14) Zie voor de wijkjaarprogramma's <http://www.gouda.nl>

7. Partners, prioriteiten en aanpak

De integrale aanpak die de gemeente voorstaat om te komen tot een veiliger samenleving kenmerkt zich door resultaatgerichtheid, de combinatie van preventie en repressie, een persoonsgerichte aanpak en een intensieve samenwerking tussen alle betrokken partijen, waaronder politie, Openbaar Ministerie, instanties van jeugdzorg, hulpverlening, Centra voor Jeugd en Gezin, welzijns- en onderwijsinstellingen, ondernemers, woningcorporaties, zelforganisaties en vrijwilligersorganisaties en natuurlijk burgers.

Daarbij is alles belangrijk, maar zonder prioriteiten stellen zou het veiligheidsbeleid het karakter krijgen van een schot hagel. Terwijl we met scherp moeten schieten. Voor de komende jaren kiezen we daarom voor de volgende prioriteiten:

- 1. Focus op aanpak van jeugdoverlast en jongerenproblematiek, met name gericht op Marokkaans-Nederlandse jongens (in het bijzonder 8 tot 16 jarigen)**
- 2. Meer nadruk op preventie, leefbaarheid en sociale cohesie; focus op terugdringen gevoelens van onveiligheid**
- 3. Versterking regierol gemeente**

7.1. Focus op aanpak van jeugdoverlast en jongerenproblematiek, met name gericht op Marokkaans-Nederlandse jongens

Gouda staat er helaas om bekend. Het hardnekkige en weerbarstige probleem van overlast en criminaliteit van (steeds jongere, veelal Marokkaanse) jongeren is reden tot grote zorg. De bestrijding ervan kost bovenmatig veel tijd, energie, inzet, geld en bovenal een lange adem. Gouda heeft ruime ervaring met dit zorgwekkende deel van de Marokkaanse bevolkingsgroep. Thans lijkt het tij niet mee te zitten. De gemeente Gouda realiseert zich dat de eventuele effecten van de huidige economische crisis ongewis zijn. Economische crises treffen doorgaans vooral de onderkant van de arbeidsmarkt; juist daar waar de groep van overlastgevende (en criminele) jongeren, veelal van Marokkaanse afkomst oververtegenwoordigd is. De huidige economische recessie geeft dus nog meer aanleiding om zowel preventieve, curatieve als repressieve aandacht aan deze groep te geven. Dat doen we door duidelijke grenzen te stellen én door perspectief te bieden. We verwachten van de Marokkaanse gemeenschap, organisaties, netwerken en individuen actieve betrokkenheid en participatie bij de oplossing van dit gezamenlijk vraagstuk.

Daarbij gaan we door met de huidige aanpak en zullen, waar nodig, het beleid voortdurend verbeteren en aanscherpen:

- Om met name heftige en “spontane” incidenten in te dammen is de gemeente Gouda momenteel in overleg met politie Hollands Midden om een snel op te richten politie-interventieteam te organiseren. Hierbij kan worden gedacht aan een ‘quick-response’ van bijvoorbeeld de inzet van de Mobiele Eenheid. Gebleken is dat deze aanpak effectief is. Er mag geen misverstand bestaan over wie uiteindelijk de “baas” is in de publieke ruimte.
- De persoonsgerichte, groepsgerichte en gebiedsgerichte aanpak wordt onverkort gehandhaafd. Het Politie district Gouwe-IJssel werkt bijvoorbeeld met het STOC-team (Stelselmatig Tackelen van Overlastgevende Criminelen). Het betreft hier een persoonsgerichte aanpak in combinatie met de patseraanpak. Hiermee wordt beoogd deze criminelen van straat te halen, zodat ze geen nieuwe strafbare feiten kunnen plegen en wordt hun status

aangetast, doordat crimineel verkregen vermogen wordt ontnomen. Tevens zal zo veel mogelijk aandacht worden besteed aan resocialisatie van deze criminelen.

- Het in juni 2009 gestarte Veiligheidshuis zal verder ontwikkeld worden¹⁵. Hiermee is voor de toekomst het fundament gelegd voor een samenwerkingstructuur van alle bij veiligheid betrokken partijen, zoals politie, Openbaar Ministerie, gemeente, Halt, jeugdzorg, reclassering, jongerenwerk en Raad voor de Kinderbescherming. In dit samenwerkingsverband wordt in eerste instantie de persoons- en gezinsgerichte aanpak vormgegeven.
- De resultaat- en doe-gerichte samenwerking van alle relevante partners in het risicojongeren- en ketenoverleg wordt voortgezet en waar nodig aangescherpt.
- Extra aandacht gaat daarbij uit naar problematische met name Marokkaanse jongens van 8 tot 16 jaar¹⁶.
- Jeugdmatch, het digitaal signaleringssysteem voor kinderen, zal verder ontwikkeld worden
- We gaan met onze partners er alles aan doen om de aanwas van jonge overlastgevendens te stoppen.
- We gaan door met, waar nodig, verlenen van opvoedondersteuning alsook met de interventie in en begeleiding van probleemgezinnen via gezinsmanagers.
- We gaan door met (zo mogelijk verplichte) nazorg aan ex-gedetineerden en zullen het beleid en de uitvoering verder aanscherpen zodat mensen niet in de oude ongewenste gewoontes terugvallen.
- Andere relevante instrumenten als jongerencoaching, straatcoaches, straathoekwerk, cameratoezicht en burgernet blijven van toepassing.
- Verder zal er daar waar nodig gebruik gemaakt worden van alle wettelijke middelen om de overlast in te dammen. Denk daarbij aan samenscholingsverboden en gebiedsontzeggingen.
- We gaan door met de aanpak stelselmatige daders geweld (Politie, OM, Veiligheidshuis)
- Het Werkklokje Oost-Actief doet er alles aan om jongeren uit Gouda-Oost aan scholing of werk te krijgen.

In de komende maanden willen we, met onze partners, op al deze maatregelen out- of throughput-doelstellingen¹⁷ formuleren, zodat we een scherper beeld krijgen welke maatregelen in welke mate bijdragen tot het gewenste effect.

15) Verder wordt het Veiligheidshuis uitgebreid over het district Gouwe-IJssel, zodat ook de samenwerking op bovenlokaal niveau meer handen en voeten krijgt.

16) Een van de problemen die als oorzaak wordt beschouwd voor jeugdcriminaliteit en toename van de recidive is het onvoldoende vroegtijdig signaleren en interveniëren. Hierbij is de samenwerking tussen Centra voor Jeugd en Gezin en Veiligheidshuizen van belang. Daarbij heeft de politie de afgelopen periode haar bijdrage aan het vroegtijdig signaleren van en adviseren over risicojeugd, waaronder 12-minners, geïntensiveerd. Voor 12-minners wordt het instrument 'ProKid' ontwikkeld, met als doel risicovol gedrag bij 12-minners te signaleren. Als er sprake is van een risico, vindt doorverwijzing plaats naar Bureau Jeugdzorg.

17) Output-doelstellingen zijn gericht op producten, diensten; throughput-doelstellingen hebben te maken met processen, activiteiten en instrumenten.

Melden moet!!

We weten dat vele burgers 'meldingsmoe' zijn.' Het helpt toch niet' is een vaak gehoorde verzuchting. Echter om het veiligheidsbeleid zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren is de medewerking van wijkbewoners, de oren en ogen van de buurt, essentieel en zal bijvoorbeeld de meldingsbereidheid omhoog moeten¹⁸. Zo worden in overleg met actieve bewoners maatregelen genomen om de meldingsbereidheid in de wijken te vergroten (om te beginnen in Korte Akkeren).

7.2. Meer nadruk op preventie, leefbaarheid en sociale cohesie; focus op terugdringen van gevoelens van onveiligheid

Je onveilig voelen is meer dan vervelend. Dat willen wij in Gouda niet. Daarom wil de gemeente Gouda, naast een hoop harde en 'zachte' maatregelen met name gericht op jeugd, bovenal toewerken naar meer sociale cohesie:

een leefbare stad van kennen en gekend worden, waar het prettig is met elkaar te vertoeven, waar een individu een individu kan zijn en waar we in ieder geval 'normaal' met elkaar omgaan.

Hoe we daaraan (gaan) werken staat o.a. in de Programmabegroting 2010-2013 en de wijkjaarprogramma's (zie <http://www.gouda.nl>). Daarbij zijn vele beleidsinstrumenten en maatregelen gericht op preventie. We willen de komende jaren deze preventieve aanpak versterken. Echter de gemeente kan het allemaal niet alleen. Sociale infrastructuur (instellingen, vrijwilligersorganisaties en netwerken) in stad en wijk zijn essentieel voor zowel het bestrijden van de feitelijke onveiligheid als het voorkómen daarvan. Daarom zal de gemeente Gouda in de komende jaren prioriteit geven aan het ondersteunen van niet-geprofessionaliseerde instituties en vrijwilligersorganisaties van mensen zelf. We leven immers in een samenleving waar de eigen verantwoordelijkheid en sociale plichten de peilers zijn van de samenhang tussen mensen; de instituties zijn daarbij slechts de helpende, regelende of zo nodig corrigerende en harde hand. Het mag een cliché zijn, maar veiligheid doe je samen. Overheid, instanties, organisaties en burgers.

Zo heeft de Goudse wijkaanpak een groot deel van 2009 besteed aan het op een rij zetten en analyseren van de belangrijkste thema's in de wijken. Aldus zijn in samenspraak met partners, wijkteams en burgers wijkjaarprogramma's opgesteld met een reeks van concrete maatregelen, met name op het gebied van 'verloedering woonomgeving', 'jongerenoverlast' en 'sociale samenhang'. We gaan de komende jaren in gezamenlijkheid onverkort door met de wijkaanpak en met de uitvoering van de wijkjaarprogramma's.

Om het zelforganiserend vermogen van de burgers daar waar mogelijk te stimuleren, zullen de kerntaken van het welzijnswerk helderder geformuleerd worden. Ook gaan we door met de verdere ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin en de methodiek Communities That Care, die er op gericht is problemen in een vroeg stadium aan te kunnen pakken (zie verder de Programmabegroting 2010-2013). Jeugd- en jongerenbeleid is volop in ontwikkeling. Aandacht voor preventie is daarbij essentieel. In dit verband is relevant op te merken dat in 2010 gewerkt zal worden aan een nieuwe meerjarige kadernota jeugd en jongeren (2011 en verder), waarin het toekomstig jeugdbeleid nader gepreciseerd en aangescherpt zal worden.

18) Als de meldingsbereidheid toeneemt, stijgt Gouda hiermee automatisch op de landelijke (op aantal meldingen gebaseerde) overlast- en criminaliteitslijstjes. Het zij zo. Het gaat om het resultaat: een aangenaam leefklimaat in onze stad. Voor informatie over waar, wanneer en hoe te melden, zie de stadsgids of www.gouda.nl met telefoonnummers en adressen van o.a. politie, het MOG (meldpunt openbaar gebied) en Misdaad Anoniem.

Daar waar nodig zal met respect voor het individu aandacht gevraagd worden voor algemeen aanvaarde normen, regels en omgangsvormen. Actieve betrokkenheid en inzet van autochtone én Marokkaanse burgers, netwerken en organisaties is hierbij essentieel. We zullen dan ook doorgaan met beleidsinstrumenten als Gouda Ontmoet.

7.3. Versterking regierol gemeente

De gemeente is de regisseur op het gebied van lokale veiligheid. Een essentiële 'daad van regie' is het opstellen van een integrale en kaderstellende veiligheidsnota. Via deze nota geeft de gemeente immers aan welke doelen zij wil bereiken en hoe zij dat samen met haar partners wil bewerkstelligen. Met behulp van de nota kan de gemeente de aanpak daadwerkelijk regisseren. De waarde van de regierol van de gemeente is, dat zij andere partners in goed samenspel tot mooie resultaten weet te brengen. Dat vraagt om een (lange termijn)visie, maar ook de nodige creativiteit van de spelers. Spelers en regisseur inspireren elkaar om tot een zo goed mogelijk resultaat te komen. Soms moet ook duidelijk zijn dat de regisseur uiteindelijk de route bepaalt; bijvoorbeeld als spelers op een dood spoor zitten of elkaar onnodig in de haren vliegen. We rekenen er op dat het besef van de urgentie om de veiligheid in de stad te vergroten bij de partners net zo groot is als bij de gemeente en dat we in onderling overleg zo nodig ook onorthodoxe maatregelen niet uit de weg zullen gaan. Indien die urgentie anders wordt gevoeld, zal de gemeente niet terugdeinzen om gebruik te maken van haar extra bevoegdheden in aansluiting op haar regisserende rol en als voorzitter van de Driehoek (Burgemeester, Politie en OM). Deze extra bevoegdheden betreffen o.a. doorzettingmacht naar instellingen op casusniveau (bijvoorbeeld GGZ en Jeugdzorg), gedwongen opvoedondersteuning, tijdelijke uithuisplaatsing/herhuisvesting ernstig overlastgevend gezinnen, e.d.¹⁹

De gemeente Gouda zal haar regierol op het gebied van veiligheid versterken door:

- Uitvoering te geven aan deze nota en genoemde prioriteiten
- Het bewerkstelligen van een samenhang tussen veiligheid- en flankerend beleid en tussen preventief en repressief beleid
- Meer te sturen via beleidskaders, subsidies, convenanten en afspraken
- Het verder ontwikkelen van een informatiegestuurde aanpak.

19) De bevoegdheden van de burgemeester zijn het afgelopen decennium uitgebreid, bijvoorbeeld inzake sluiting van panden, bestuurlijke ophouding, camera toezicht op openbare plaatsen, aanwijzen van veiligheidsgebieden in het kader van preventief fouilleren, e.d. Sinds 1 januari 2009 heeft de burgemeester de bevoegdheid om plegers van huiselijk geweld uit huis te plaatsen. In aantocht zijn o.a. extra bevoegdheden inzake dreigende verstoring van de openbare orde, maatregelen opleggen aan een persoon die herhaaldelijk individueel of in groepsverband de openbare orde heeft verstoord, gebiedsverboden, meldingsplicht of een groepsverbod, maatregelen naar ouders met kinderen beneden de twaalf jaar die herhaaldelijk in groepsverband de openbare orde verstoren, uithuisplaatsing van a-sociale en overlastgevend gezinnen, e.d.

Daarbij zal de nadruk komen te liggen op:

- Aandacht voor zichtbare handhaving op straat (politie, stadstoezicht, straatcoaches)
- Intensivering van de samenwerking en een meer heldere takenverdeling tussen ketenpartners
- Meer heldere op 'output 'gerichte afspraken met instellingen voor welzijn (met name jongerenwerk)
- Strakkere coördinatie en meer stroomlijning en efficiency van het beleid met meer focus op de uitvoering; ook de doeltreffendheid en samenhang van allerhande overlegstructuren zullen nader bezien worden.

8. Organisatie van veiligheidsbeleid

Er wordt gewerkt met tweejaarlijkse actieplannen 'Gouda veilig; werk in uitvoering'. In de eerste maanden van 2010 zullen we komen met het actieplan 2010-2011. Daarbij zullen het College en de Gemeenteraad elk jaar geïnformeerd worden over de voortgang van de uitvoering.

Het Kernoverleg Veiligheid bespreekt vier keer per jaar de voortgang en relevante ontwikkelingen in het veiligheidsbeleid en stuurt zo nodig de plannen bij. Dit overleg bestaat uit de driehoek (gemeente, Openbaar Ministerie en politie) én bestuurders van de gemeente Gouda.

Het Partneroverleg Veiligheid is een overleg op managementniveau. In dit overleg, dat enkele malen per jaar bij elkaar komt, worden inzet en middelen voor de inzet van het IVB besproken en op elkaar afgestemd. Hierin zitten de meest betrokken professionele partners bij de veiligheid in Gouda, zoals Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, Halt, Reclassering, Welzijnsorganisatie, GGD, Slachtofferhulp en natuurlijk OM en Politie.

Het Ketenoverleg Veiligheid bestaat uit met name gemeente, politie en jongerenwerk en is bovenal uitvoeringsgericht en operationeel-tactisch richtinggevend in de aanpak van overlastgevende groepen: welke groepen op welke locaties worden aangepakt. Dit zal de komende jaren gebeuren via de Beke-methodiek.

Tot slot vindt de persoonsgerichte aanpak plaats via het Veiligheidshuis Gouda (en omstreken), waarin alle casuïstiek overleggen met alle betrokken partners plaatsvinden. Onder regie van de gemeente werken in het Veiligheidshuis samen: OM, Politie Hollands Midden, Bureau Jeugdzorg, Reclassering Nederland, Palier, Raad voor de Kinderbescherming, Halt en Penitentiaire Inrichting Zoetermeer.

Bij de gemeente Gouda zijn vanaf 1 oktober 2009 het team wijkaanpak en het team sociale veiligheid samengevoegd in één afdeling, nu nog genaamd Veiligheid en Handhaving. Hiermee wordt de aanpak van veiligheid én leefbaarheid nog beter op elkaar afgestemd. De samenwerking met het onderdeel jeugd (afdeling samenleving) binnen de gemeente wordt geïntensiveerd.

9. Communicatie en veiligheidsbeleid

Gouda is een historische stad in het Groene Hart waar veel Gouwenaren graag wonen. Volgens de Stadsmonitor 2009 voelen negen op de tien Gouwenaren zich prettig in hun woonomgeving. Toch bepalen veiligheidsproblemen mede het imago van Gouda. Dit wordt mede veroorzaakt door criminaliteits- en overlastcijfers die opmerkelijk hoog zijn voor een stad van deze omvang. Door deze achtergrond wordt Gouda veelal als een onveilige stad gezien. Elk 'incident' dreigt daarbij te worden uitvergroot. Deze eenzijdige beeldvorming doet geen recht aan de werkelijkheid. Op diverse terreinen zijn in de objectieve cijfers aanzienlijke verbeteringen te zien, op andere terreinen blijkt de praktijk weerbarstiger. Wij vinden het van belang dat Gouda (weer) wordt gezien als een middelgrote stad met een menselijke maat, waar mensen elkaar kennen, naar elkaar omzien en elkaar ook aanspreken op gedrag.

Communicatie draagt de komende periode op drie manieren bij aan het veiligheidsbeleid: als middel om het veiligheidsbeleid meer bekendheid te geven (communicatie over beleid), als instrument van het beleid om beleidsdoelen te halen (communicatie als beleid) en als procesinstrument om burgers meer te betrekken bij de beleidsvorming en uitvoering van het beleid (communicatie in het beleid).

Communicatie over beleid

Om het vertrouwen bij burgers in de overheid als het gaat om het bewaken van de veiligheid te vergroten, is nauwere samenwerking tussen de ketenpartners in veiligheid belangrijk. In het najaar van 2009 hebben de politie Hollands Midden, de gemeente Gouda, het Openbaar Ministerie en het Veiligheidshuis Gouda e.o. met elkaar afgesproken om ook in zake communicatie intensiever met elkaar te gaan samenwerken. Ook instellingen die zich bezig houden met preventie zullen intensiever gaan samenwerken op dit gebied. De gemeente Gouda heeft hierin de regie. Met gezamenlijk optreden kunnen we beter laten zien wat er gedaan wordt in de aanpak van overlast en criminaliteit. Middelen daarvoor zijn o.a. het internet, de huis-aan-huisbladen en wijkbezoeken.

Communicatie als beleid

Naast de genoemde middelen in dit IVB zal ook worden ingezet op een gedragsverandering door communicatiecampagnes uit te voeren. Men kan hierbij denken aan campagnes gericht op beïnvloeding van de wederzijdse beeldvorming tussen verschillende bevolkingsgroepen, anti-discriminatie-campagnes, de zakkenrolcampagne (waarbij we rond de feestdagen het winkelend publiek attenderen op de aanwezigheid van zakkenrollers), campagnes gericht op meldingsbereidheid en het doen van aangifte, e.d. Maar ook gaan we met behulp van lokale campagnes burgers meer stimuleren en faciliteren om zelf (meer) actief te zijn.

Communicatie in beleid

Niet voor niets gebruikt Gouda al jaren de slogan 'Gouda Veilig, dat doen we samen'. We willen onze doelstellingen en het beleid voortdurend toetsen aan de ervaringen van de burgers. Wij vinden het belangrijk dat burgers (nog) meer inzicht krijgen in en betrokken zijn bij de aanpak van overlast en criminaliteit. Zo zal in overleg met de wijkteams worden bezien of het instellen van burgerpanels hiertoe een zinvol en bruikbaar instrument is. .

Communicatiestrategie

Kernwoorden in ons beleid zijn: transparant, actueel, feitelijk en dialoog. Daarbij leggen we de nadruk op resultaten en niet op voornemens. We focussen ons meer op de daders en hebben meer aandacht voor slachtoffers, melders en burgers die anderszins op adequate wijze een bijdrage leveren aan de bestrijding van overlast en criminaliteit.

10. Tot slot

We kunnen het niet vaak genoeg herhalen:

Gouda veilig; dat doen we samen!!

